

Grad kostbart og uødbvendigt, at jeg ligesaa lidt nu som tidligere kan stemme for Lovforslaget's endelige Vedtagelse. Men selvfølgelig: Skulde Tinget mod al Forventning gaa med Mindretallet her, føler jeg mig ogsaa fristet til at stemme for Loven ved den endelige Afgørelse; men forkastes Mindretallet's Forslag, vil jeg i hvert Fald stemme mod Lovforslaget.

Da jeg har Ordet, vilde jeg gerne sige et Par Ord om et andet Spørgsmaal, som det ærede Mindretal har stillet med Hensyn til samtlige de Jærnbanelove, som have foreligget baade i Gaar og i Dag, med Undtagelse af Lovforslaget om de fjøbenhavnstke Baner. Det er Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal benytte Loven af 5te Marts 1845 om Ekspropriationsgodtgørelsens Kastsættelse, eller man skal benytte Loven af 10de Marts 1861. Jeg erkender villig, at jeg er mest stemt for det sidste; men jeg har ikke skilt mig fra Mjertallet paa dette Punkt, fordi jeg for det første ikke tillægger det overmaade stor Betydning, men dernæst ogsaa, fordi jeg tror, at vi ret snart, hvis det overhovedet skal have nogen Art med Anlægget af private Baner, maa komme til en fuldstændig Omordning af de Lovbestemmelser, som nu gælde om Grunderhvervelse til Jærnbaneanlæg. Loven af 5te Marts 1845 var paa den Tid, den udkom, en god og forstandig Lov. Den har ganske sikkert haft den præstikke Lov af 3dje November 1838 til sit Forbillede, og denne sidste Lov har været i Kraft omtrent usforandret indtil den Dag i Dag for de egentlige Statsbaneanlæg i Prøjsen, ligesom vor Lov af 1845 har været benyttet ved de fleste af vore Statsbaneanlæg her i Landet. Men det er en bekendt Sag for alle dem, som have haft med Baneanlæg at gøre, at det er en ganske overordentlig omkændelig og en ganske urimelig kostbar Fremgangsmaade, som anvendes ved Grunderhvervelser til Baneanlæg her i Landet, hvad der jo ogsaa har været Tilfældet i Preussen. Dette har haft til Følge, at vort Forbillede Preussen for et Par Aar siden er kommet til en ny Ekspropriationslov, idet man i Preussen har vedtaget en ny Lov af 28de Juli 1892 om Ekspropriation til Smaabaner, hvori man er gaaet bort fra det meget formalkstifte og kostbare System, som vi endnu staa paa, og som jeg som sagt tror, at vi maa komme bort fra, hvis det skal blive til noget rigtig med Anlægget af smaa private billige Baner. Thi de Udgifter, som ere forbundne med de forskellige Kommissioner i Genhold til Loven af 5te Marts 1845, ere saa store, at det er en Kendsgerning, at ved et hvilket

som helst Baneanlæg her i Landet slipper man ikke til de rene Udgifter til Kommissionensforretningerne med lynderligt mindre end omtrent 5,000 Kr. pr. Mil, og det er en urimelig Udgift for at faa klarat, hvorledes, og hvor meget der skal betales for de paagældende Jordstykker. Desuden er jeg overbevist om, at naar vi komme til rigtig at se paa disse Sager, ville vi finde det nødvendigt at begrænse i ret væsentlig Grad den Myndighed, som Kommissionen nu har i Genhold til Loven af 1845, idet den er af en saadan Bestaffenhed, at den paagældende Koncessionshaver er saa god, som paa alle Punkter — ikke blot finansielt, men ogsaa teknisk — ikke blot sig for Kommissionens Kendselse; Kommissionen har Hals og Haandsret over Anlægget saavel i teknisk som i økonomisk Henseende, og det er ret urimeligt. Jeg skal indrømme, at denne uhyre Myndighed sjældent har været misbrugt, saa at man har haft Grund til at paalage det; men der er noget urimeligt i, at Staten tager sig en saa vidtgaaende Tilsynsret over for Anlæg, som i alt Fald i væsentlig Grad betales af private. Jeg tror derfor, at vi ret snart maa komme til at revidere alle disse Bestemmelser, og derfor tillægger jeg det ikke nogen væsentlig Betydning, om man nu sætter den ene eller den anden Lov ind i disse Jærnbanelovforslag; thi jeg tror, at vi komme til at ændre disse Bestemmelser, inden ret mange af de nu omhandlede Jærnbaner ere blevne gjort færdige.

Ordføreren (Bojsen): Hvis jeg forstod det ærede Medlem, der nu talte, ret, saa vilde han stemme mod Rystbanens Vedtagelse, fordi han fandt den for dyr. Det er ganske vist ogsaa et kostbart Anlæg; det koster henimod 5 Millioner Kroner, men hvis han fik sit Ændringsforslag vedtaget om, at den paagældende Egn skulde tilskyde 40,000 Kroner pr. Banemil, vilde han stemme for den. Det vil altsaa sige, at dersom Summen kunde nedlægges med et Beløb af omtrent 200,000 Kroner, vilde det tilfredsstille det ærede Medlem og forandre hans Opfattelse. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, men jeg vil kun føje en Bemærkning til, hvad jeg sagde før, om Grunden, hvorfor Mjertallet har frasat det Jordringen om Bidrag fra den paagældende Egn. I Almindelighed staaer det nemlig saaledes, at dette Bidrag, der nu som Regel sættes til 40,000 Kroner, er saa moderat, at de paagældende kommunale Autoriteter med Glæde gaa ind paa at yde det, naar det er en Betingelse for at faa deres Baneanlæg. Derimod næ-